

زاناكۆي راپهرين
كۆلنيزي پهروهردهي بنهرهت

چۆن وهك مامۆستايهك مندالانتي باخچه فيري
بيريكر دنهوهي رهخنهگرانه بكهين

ننگر دهره ده گه چي بهر ايه نه بهت؟

نوسيني ناميلكه:-

سومهيه مصطفى حهمه

گالينه كانهبي جهوههر

✓ نایا مامۆستایانی باخچه توانا و لیهاتویی تهواویان ههیه له چۆنیهتی فێرکردنی بیرکردنهوهی رهنهگرانه لای منداڵ؟

✓ نایا نهو مامۆستایانهی که ئیستا له باخچهکاندا وانه دهلینهوه و ههلهستن به جیبهجیکردنی پرۆسهی پهروهرده و فێرکردن پیشتر بیرکردنهوهی رهنهگرانهیان خویندوه و له ژبانی خویاندا جیبهجیی دهکهن؟

✓ نایا پێویسته منداڵ فیری بیرکردنهوهی رهنهگرانه بکریت؟

✓ نایا بیرکردنهوهی رهنهگرانه شتی که لهگهڵ لهدایکبوونی منداڵ ههیه یاخود پێویسته مامۆستا و گهورهکان فیریان بکهن و تێیاندا بچینن و گهشهی پێدهن؟

• لهبهر نهوهی ئیمه وانهیهکمان ههیه بهناوی فێرکردنی بیرکردنهوه، ههروهها بیرکردنهوهی رهنهگرانه شیوازیکی بیرکردنهوهیه، دهچیته چوارچێوهی ئهم وانهیهوه که فێرکردنی بیرکردنهوه مههست لێی جۆرهها شیوازی بیرکردنهوهیه وهک: بیرکردنهوهی داهینهرانه، بیرکردنهوهی پیشهییانه، بیرکردنهوهی کارسازیه... هتد وه بیرکردنهوهی رهنهگرانهش دهبیته بهشیک له وانهیهی ههمانه.

❖ بۆ زیاتر ئاشنابوون به بابتهکه سهرنج بده ئەم چهمکانه ی خوارهوه:

1. **باخچه ی ساویان:-** بریتییه له دهزگایهکی پهروهردیهی و کۆمه‌لایهتی مندالان له ته‌مه‌نی ۳-۶ سالی په‌یه‌ه‌ندی پیه‌ ده‌که‌ن ئامانجیان په‌ره‌پیدانی که‌سایه‌تی مندالانه له سه‌رجه‌م بواره‌کانی ژیاندا (جه‌سته‌یی، ده‌روونی، ئەق‌لی، ته‌ندروستی، کۆمه‌لایه‌تی، زمانه‌وانی، رۆحی).
2. **مندالانی باخچه:-** ئەو مندالانه‌ن که تاییه‌تمه‌دی و پیداوێستی تاییه‌ت به‌ خۆیان هه‌یه، ده‌توانین ب‌ئین مندالانی هه‌ردوو پۆلی یه‌که‌م و دووه‌می باخچه که ته‌مه‌نیان له نیوان ۳-۶ سالانه، ده‌گریته‌وه. ئەو جووره مندالانه له پیناوی ئەوه‌ی ئەم قوناغه‌ی ته‌مه‌نیان ئارام و سه‌رکه‌وتوانه بۆ قوناغیکی تر ببه‌ن .... پیه‌سته زۆر په‌روه‌رده‌ییانه له گه‌لیاندا بجو‌ئینه‌وه.
3. **بیرکردنه‌وه:-** پرۆسه‌یه‌کی ئەق‌لیه مندال له ریگه‌یه‌وه یان به‌هۆیه‌وه ده‌توانیت گه‌روگرفتییکی تاییه‌تی له هه‌لوێستیکی دیاریکراودا چاره‌سه‌ر بکات که مه‌به‌ستی گه‌یشته‌ به‌ ئامانجیکی دیاریکراو .
4. **بیرکردنه‌وه‌ی رخنه‌گرانه:-** بریتییه له بیرکردنه‌وه‌یه‌کی لۆژیکی وردبوونه‌وه له دیارده‌کان له‌پیناو چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌کان به‌کارده‌هێندریت، گرنه‌ترین بنه‌مای ئەو شیوازه‌ی بیرکردنه‌وه بریتییه له توانای پریاردان.

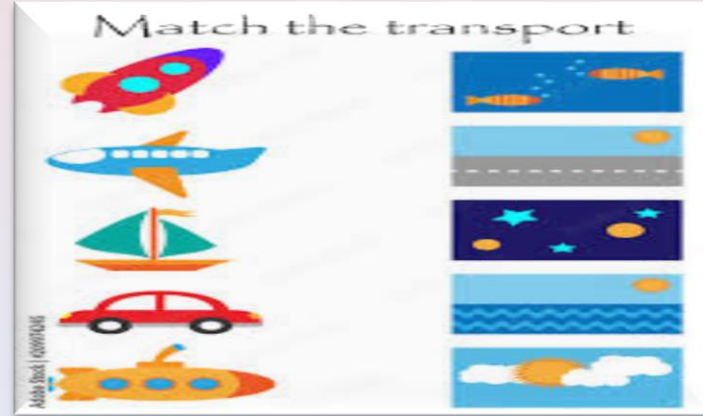
• به گویرهی ئەنجامی ئەو توێژینهوانەیی لەبارەیی پەرۆردەیی هەریمی کوردستان کران و وه تیایدا هەلسەنگاندن بو توانا و ڕادەیی لێهاتووی مامۆستایان لە زۆرینەیی بوارەکاندا کراوه؛ ئەوه دەرەکەوئیت که پەرۆردەیی هەریمی کوردستان لە پێناو درووستکردن و بنیادنانی مامۆستایەک که بیرکردنەوهی ڕەخنەگرانەیی هەبێ چرەهەرۆردەیی، واتە پەرۆردەیی هەریمی کوردستان بەهۆی ئەوهی پەرۆردەییەکی کۆنە و کلاسیکە، که تیایدا خودی مامۆستا لەسەر ئەوه ڕاهیندراوه که زانیاری دەرە بکات، وه ئەوهی دووبارە بەمشوێهیه وانە دەلێتەوه و خویندکارەکانی ڕادەهینێت، ئەوهش وادەکات بگهینه ئەو ڕوایەیی که مامۆستاکان ئاستی لێهاتووی بیرکردنەوهی ڕەخنەگرانەییان تیدا نزمە، بۆیه ئەوانیش پێویستییان بەوه هەیه ڕاهینانیان پێبکریت تاکو بیرکردنەوهی ڕەخنەگرانەییان تیدا بچیندریت و ئاستیان بەرزبکریتەوه.

• بەلام پێویستە ئاماژە بەوهبکەین که ئیستا بیرکردنەوهی ڕەخنەگرانە لەسەر ئاستی جیهان پێشوازییەکی زۆری لێدەکریت و وه زۆرینەیی ولاتە پێشکەوتووکان ئەوانەیی که پەرۆردەییەکی سەرەمی و مۆدیرنیان هەیه بۆنمونه ولاتە یەکگرتووکانی ئەمریکا یان ژاپۆن ... هتد هەموو ئەم ولاتە پێشکەوتووکانەیی دنیا بە شوێهیهکی سەرەکی گرینگی بە چاندن و گەشەدان بە بیرکردنەوهی ڕەخنەگرانە دەدن لە باخچەیی ساوایانەوه تاکو خویندنی بالاً.

له لایه کی ترهوه سهردهم سهردهم گه شهسهندن و بيشوماری ههلبژاردهکان و سهردهمی زانیاری زوره، ههموو ئهمانهش وادهکن بیرکردنهوهی رهنهگرانه بو جیاکردنهوهی ههلبژارده زورهکان و بهرزکردنهوهی توانای بریاردانی منداڵ وادهکن که پیمان وابیت بیرکردنهوهی رهنهگرانه وکو شیوازیکی بیرکردنهوهی زهورور ببینن، که پئویسته سهرجهم منداڵان و ئهوانهی که دهیانهویت بمیننهوه و ون نهبن له نیو سهردهم و ژیاندا و کاریان دهست بکهویت پئویستیان به بیرکردنهوهی رهنهگرانه ههیه، وه ههروهها له ئیستادا زورینهی ولاته پیشکهووتوهکان بهتایبهت ولاتانی ئهوروپا و ئهمریکا وه بهشیکی زوری ولاتانی ئاسیای دوور له چاوپیکهوتنی پیدانی کاردا، که دهیانهویت ئیشیک بدن به کهسیک یهکیک لهو لایهنه گرنگهی که له چاوپیکهوتنهکه دهکری بو ئهو کهسهی که داوای کار دهکات بریتیه له ههلسهنگاندنی توانای بیرکردنهوهی رهنهگرانهی ئهو، له بهرئهوهی که ئهو کهسهی کاری پیدهدری توانای بیرکردنهوهی رهنهگرانهی ههبیت توانای ئهوهی دهبیت که کیشه چارهسهر بکات و توانای ئهوهی ههیه که داهینان و بهروهپیشچون بکات وه گفتوگوی بابهتبیانه بکات و کهمتر توره دهبیت.

❖ دتوانين له ريگه‌ي چهند راهينانېکوه مندانان فيري بيرکردنه‌وي رهنه‌گرانه بکهن له‌واو پوله‌کانې باخچه‌ي ساواياندا له‌و راهينانه‌ش:

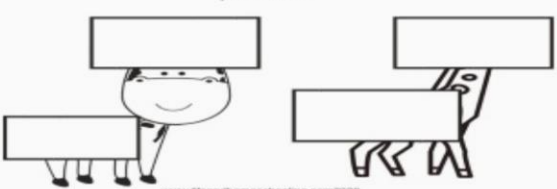
۱- راهينان به وينه : که ليرهدا چهند وينه‌يهک ده‌خه‌ينه به‌رچاوي مندانله‌که‌و داواي ليده‌که‌ين نه‌و وينانه‌ي يه‌کترې ته‌واو ده‌کن به يه‌کيان به‌گه‌يه‌نيت به‌م هويشه‌وه مندان ده‌که‌ويته بيرکردنه‌وه بوئه‌وه‌ي نه‌و وينانه به‌يه‌ک بگه‌يه‌ني که له‌گه‌ل يه‌کترې ده‌گونجین به‌مه‌ش ناستي زيره‌کي به‌رز ده‌بيته‌وه.
نمونه‌ي نه‌م وينانه‌ش:-

- وه ههروهه لهه جهورهه راهينهان به ويهه چهنه ويهيههك دهخهينهروهه كه چهنه شتيهك تهيدا ونه وه داوا له مندالهكان دهكهين نهو شتانههه ونن بيان دوزنهوه نمونههه نهههش:-

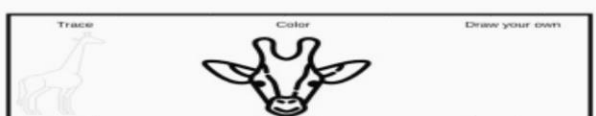

Name: _____

Find and glue the missing parts from below. Copy the word. Draw your own.

giraffe

Trace Color Draw your own

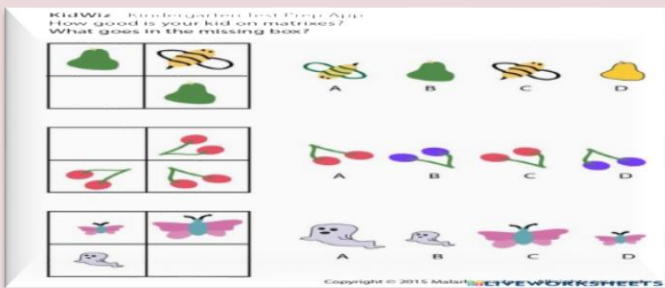
Find the Differences

Can you find 10 differences between these pictures?

Copyright © 2011-2012 by Education.com
More worksheets at www.education.com/worksheets

- وههروههها ئهم جووره ويناوه رۆژانه پيشاني مندالهكاني دهدهين به TV ياخود داتاشو بو ئهوهي ههموو مندالهكان بهباشي ببينن وهكو راهينانيك بو ئهوهي ميشكيان بجولينين بوئهوهي ههم چيژي لي ببينن ههم گهشه به بيركردنهويان بدهين بو ئهوهي فيري بيركردنهويهكي ورد بين كه پيوهرئيكه بو بيركردنهوهي رهنهگرانه. نمونهي ئهمهش :

- ۲- راهينان به ياريکردن:- ههنديك ياري ههيه وا لهمندا ل دهكات فيري بيركردنهوهي رهنهگرانه ببيت وهك ياري پهزل، ياري ريكخستن(دروست كردن)، ياري شت كيژان (تهرازوو)

- کۆمه‌ئیک یاری تر هه‌یه که ئی‌مه ناتوانین هه‌مووی له‌م نامیلکه بچوکه‌دا باس بکه‌ین به‌لام ده‌توانین رۆژانه له‌گه‌ڵ مندا‌له‌کانی باخچه‌دا به‌رکه‌وتتمان هه‌بێ به‌ چهندان یاری تر چونکه یاری کردن چیژ و خوشی به مندا‌ل ده‌به‌خشی له‌مه‌وه هه‌زی بیرکردنه‌وه و تیفکرینی گه‌شه ده‌کات، وه ده‌بیت رۆژانه هه‌م مامۆستا له‌ناو پۆلدا هه‌میش باوان له‌ ماله‌وه هانی مندا‌له‌کانیان بدن بۆ بیرکردنه‌وه بۆنمونه مامۆستا بلێ که هاتن بۆ قوتابخانه له‌ ریگا چیتان بینی؟ یاخود باوان له‌ماله‌وه بپرسن که ئه‌م‌رۆ چیتان خویند له‌ قوتابخانه؟

۳- راهینان به چیرۆك:-

واباشه له باخچهی ساوایاندا وانهیهکی تایبەت بە خویندنهوهی چیرۆك هەبێت بۆ ئەوهی توانای بیرکردنهوهی رهخنهگرانهیان گهشه بکات، شیوازی خویندنهوهی چیرۆك زۆرگرنه که پێویسته مامۆستای ئەم وانهیه توانایهکی باشی هەبێت له چیرۆك گیرانهوه و توانای ئەوهی هەبێت هەبێت له ریگهی چیرۆکهکه و شیوازی گیرانهوهی مێشک و بیری مندالهکان بوروژینیت، وه پێویسته پرووداوهکانی ناو چیرۆکهکه زنجیرهیی و یهك له‌دوای یهك بن بۆ ئەوهی ههم مندالهکه پرسیا ری لا دروست ببی ههمیش مامۆستا بتوانی پرسیا ریان لیبکات دهر باره ی پرووداوهکانی رابردوو وه داها توو.

• وه بۆ ئەوهی چیرۆکهکه لای مندالەکه ریکخراو بیت و ئالۆز نهبیت ببیتته هۆی سه رلئیشیوانی مندالەکه، وه باشتره ماموستا له سه رهتاوه تا کۆتایی چیرۆکهکه پرسیار بکات بۆ ئەوهی بیر و میشکی مندالەکان بورووژینئ و بهردهوام له بیرکردنهوه دابن و نهچرین.

وه دهتوانین له کۆتایی مندالەکان به پپی ژمارهیان دابهش بکهین بۆ چهند گرووپیک و داوایان لئیکهین که لهناو خویاندا گفتوگۆ بکن سه بارهت به چیرۆکهکه یاخود هر گرووپیک چهند لایهنیکی باش و خراپی چیرۆکهکه مان پپیلی به هاوکاری ماموستا.

❖ ۱۰ خال بۆ گهشه‌دان به بیرکردنه‌وی ره‌خنه‌گرانه له باخچه‌ی ساوایاندا

۱- له شته راستی و واقعیه‌کانه‌وه دهست پیبکه :- واته نابیی له شتی خه‌یالیه‌وه دهست پیبکه‌ین و ئه‌وشتانه‌ی که ئه‌پستراکت نین و به‌رجه‌سته نین، وه ئاسانتترین ریگا له‌وه‌وه دهست پیده‌کات که له‌وه‌وه ده‌قه‌ی که قسه‌ی بۆ ده‌که‌ین له‌کوئییه له‌وه‌وه شوینه دهست پیبکه‌ین بۆ نمونه ئیمه له پۆلین ده‌بی نمونه‌که راسته‌وخۆ له‌ناو پۆلدا به‌ینینه‌وه وه‌ک: بۆردی نوسین، قه‌له‌م، ده‌فتەر و کتیبه‌کان، ده‌رگا و په‌نجه‌ره‌کان واته شته‌که له‌وه‌وه کاته‌دا ریگ له‌ پیش چاوی بیته و له‌به‌ر ده‌ستی بیته یاخود له‌ هه‌رکات و شوینیکی تر بین ده‌بی نمونه‌کان په‌یوه‌ستدار بن به‌وه شوین و کاته‌وه، وه دوا‌ی ئه‌وه‌ی ئیمه ئه‌وه نمونه‌وه پروونکردنه‌وانه‌مان پی‌دا ده‌بی ریگه به‌ مندا‌له‌که‌ش بدری که قسه‌ بکات و رای خۆی بلێت و وه‌لام بداته‌وه وه هه‌روه‌ها هاوکاری بکه‌ین بۆ ئه‌وه‌ی وه‌لام و سه‌رنجه‌کانی پروونتر و دقیق تر بکاته‌وه، ئه‌وه وای لیده‌کات که بیرکردنه‌وه‌ی گه‌شه‌بکات و بتوانیته قسه‌ له‌سه‌ر سه‌رجه‌م لایه‌نه‌کانی شتیگ بکات.

۲- ژینگه‌یه‌کی ته‌واو سروشتی بۆ دروست بکه:- لیره‌دا ده‌توانین له باخچه‌ی ماله‌وه‌دا شوئینیک ته‌رخان بکه‌ین که یاری تیدا بکات و ته‌واو سروشتی بیت وه له‌و شوینه‌دا ده‌توانین نه‌و یاریانه‌ی حه‌زی لیه‌تی یان نه‌و یاریانه‌ی گه‌وره و ره‌نگاو ره‌نگن له‌و شوینه‌دا بۆی دابننن بۆنمونه : کۆمه‌لک نازه‌ل له شیوه‌ی یاری به منداله‌که بده‌ین تاکو له‌و شوینه‌ی که بۆی دابنن کراوه یاری پیبکات و باخچه‌یه‌کی نازه‌لان بۆخوی دروست بکات له‌و کاته‌دا سه‌رنج ده‌ده‌ین بۆ نه‌وی بزانی که ئایا منداله‌که ده‌توانیت نازه‌له‌کان له‌گه‌ل یه‌کتری بگونجینیت یان نا بۆنمونه پشیله‌و پشیله‌ پیکه‌وه داده‌نیت یاخود پشیله‌و سه‌گ به‌یه‌که‌وه داده‌نیت وه‌کاتی پیده‌ین بۆ بیرکردنه‌وه تا بتوانیت نازه‌له‌کان به‌یه‌که‌وه بگونجینیت نه‌وه ریگایه‌کی باشه بۆ نه‌وی هم منداله‌که دلخۆش بیت هم به‌شیوه‌یه‌کی سروشتیانه فی‌ربیت، وه بیروکه‌و ریگای تر زۆرن که ده‌توانین له ریگایه‌وه له ژینگه‌یه‌کی سروشتیدا گه‌شه به بیرکردنه‌وی منداله‌کانمان بده‌ین.

۳- وشهیهک بخهره ناو کلاوهکهیهوه :- لیږهدا باوان یاخود مامۆستایان له باخچهکاندا وشهیهک لهسهر وهرهقهیهک دهنوسن و دهیخهنه ناو کلاوی مندالهکهوه وه باوان یاخود مامۆستایهکه پښویسته روونکردنهوه بدات لهسهر ئهو وشهیهی که لهسهر وهرهقهکه نوسراوه بهبئ ئهوهی که ناوهکهی بلّیت نمونه : **تیمساح** : بهم شیوهیه روونکردنهوه ددهین چوار پهلای پښویه، ددانی تیژه، خشۆکه، دهتوانی لهناو ئاو و وشکانیش بژی .....هتد بهم شیویه ئهوه و له مندالهکه دهکات بیر بکاتهوه بهدوای ئهوهدا دهگهړی که ئهو مهتهله یان ئهو شته نادیاره کهشف بکات و کیشه و پرسیک چارهسهر بکات ئهمهش بریتیه له بیرکردنهوهی رهخنهگرانه وه ئهم شیوازه هم چيژ به منداال دهبهخشیت همیش منداال فیردهبیت بهبئ ئهوهی ههست بکات که فیردهکریت.

۴- وهسف کردنی شتهکان:- ئەمە پریگیاهی زۆر سادە و ساکارە و پریگیاهیکی زۆر بەسوودە بۆ گەشەدان بە بیرکردنەوی پەرخنەگرانی مندال لێرەدا دایکو باوکەکه یاخود مامۆستاکی هەڵدەستیت بە وهسف کردن و پروونکردنەوی شتهکان بۆ نمونە وهسفی کەرویشک بکەین بۆ مندالەکی دەلێن کەرویشکەکی پەنگی سپیە یاخود پەشە وە دوو ددانی تیژی هەیه وە دووگویی درێژی هەیه گێزەر دەخوات..... هتد بەم شیوەیه، وە داوا لە مندالەکی بکەین کە وهسفهکی دووبارە بکاتەوه بەلام بە شیواز و تیگەشتنی خۆی نەکی مندالەکی ناچار بکەین شتهکان لەبەر بکات وە ئەمەش هانی مندالەکی دەدات بۆ بیرکردنەوه و لە ئەنجامدا تێدەگات و فیر دەبیت .

۵- هەلبژاردن بە مندالەکی:- زۆر گەنگە بەردەوام دایکان و باوکان و مامۆستایان لە بارودۆخە جیاوازهکاندا هەلبژاردن بەند بە مندالەکانیان چونکە ئەمە وادەکات مندال بیر بکاتەوه کە ئایا کام هەلبژاردەیه بۆ ئەو باشە یاخود ئارەزووی لێدەکات لە هەمان کاتدا فیری پشت بەخۆبەستن دەبیت و توانای بپاردان لەلای گەشەدەکات بۆ نمونە هەلبژاردە دەدەیه دەست مندالەکی بەوهی دەیهوی سیو بخوات یان پرتەقال یان حەزدەکات جله سورەکی لەبەر بکات یان جله شینەکی بۆ چونه دەرەوه، وە زۆریش گەنگە دواي ئەوهی کە مندالەکی هەلبژاردەیهکی هەڵدەبژیری بۆی پروون بکەیتەوه کە هەلبژاردەکی چەندە گونجاوه.

۶- پیشبینی کۆتاییهک بکه:- واته لێره دا پپووسته له کاتی ئەنجامدانی هەر کارێک کاتێک نزیک دهبینهوه له کۆتای ئاماژهیهک به منداڵهکه بدری بۆ ئهوهی منداڵهکه بزانی که له کۆتایی نزیک بوهتهوه و بیر بکاتهوه سهبارهت به کۆتایی و پیشبینی بکات بۆ نمونه چیرۆکیکی بۆ دهخوینینهوه کاتێک زانیمان له کۆتای نزیک بووینهوه ساتیک دهووستین و پرسیار له منداڵهکه دهکهن که ئایا پیت وایه له کۆتایی چی روودهات ؟ ئهمه یارمهتی منداڵهکه دهات بۆ بیرکردنهوه و به پپی بیرکردنهوهی خۆی و پیشبینی خۆی ئەنجامی بکات بۆ کۆتایی چیرۆکهکه ئهمهش وهک چارهسهرکردنی کیشهیهکه که وادهکات بیرکردنهوهی رهخنهگرانهی گهشه بکات، وه دهپیت یارمهتی بدهین بۆ ئهوهی ئهو ئەنجامهی دهیخاتهروو لۆژیکی پیت و دوورپیت له شتی خهیاالی.

۷- حهزت لێیهتی یان حهزت لئی نیه:- لێره دا دهپیت پرسیار له منداڵهکه بکریت که ئایا حهزی لهو شتهیه یان لهو کسهیه بۆنونه کاتیک چیرۆکی عهلا دینی بۆ دهخوینینهوه لئی دهپرسین که ئایا عهلا دینت خوشدهویت یان ئایا پیت خوش بوو که عهلا دین سیوهکهی دزی له کاتیکدا ئهو برسی بوو وه خواردن و پارهشی پینهبوو تاکو بیکری و وه ئهوه بلیت که ئایا ئهم کاره ی پی باش بوو یان نا ئهمه وادهکات که منداڵهکه بیر له ریگاچارهیهک بکاتهوه بۆ عهلا دین که لهبری دزیکردنهکه چی بکردایه بۆ بهدهست هینانی خواردنهکه.

۸- به شیوهیهکی رهخنهییانه لیستی خواردنی رۆژانه ناماده بکه:- گرنگترین ریگه بوئوهی مندالهکمت بیزار نهبیّت و ههمیش فیرببیّت ئهوهیه که لهناو مالهکمتدا قفلهکان بکهیهوه و مالهکمت بکهی بهشوینییک بو ئهوهی بیرکردنهوهی رهخنهگرانهی تیدا گهشهبکات و فیرببیّت، وه ریگایهک ئهوهیه که پلانیک دابنیّت بو لیستی خواردنهکانی رۆژانه زور بهسادهی لیستیکی خواردن بده به مندالهکمت که ژمارهیهک ناوی خواردنی تیدا بیّت بوئمونه ۲۰ جور خواردن بهشیک لهوانه دهکریّت میوه بیّت یان ئهوه خواردنانهی مندالهکمه هزی لیه واته خواردنهکان جوراو جوربن وه دواتر بوی روون بکهینهوه که دهبیّت ژمهکانمان تهنرووست و گوونجاو بن بوئمونه بهیانیان نیوهرویان نیواران چی باشه بوخریّت؟ وه ریگه بدهین مندالهکمه چند جوریک خواردن ههلبژیریّت وه دواتر داوای لیکن ئهوهمان بو روون بکاتهوه بوچی لهناو بیست جور خواردندا ئهم چند خواردنهی ههلبژاردووه و ئهوانی تری ههلبژاردووه؟

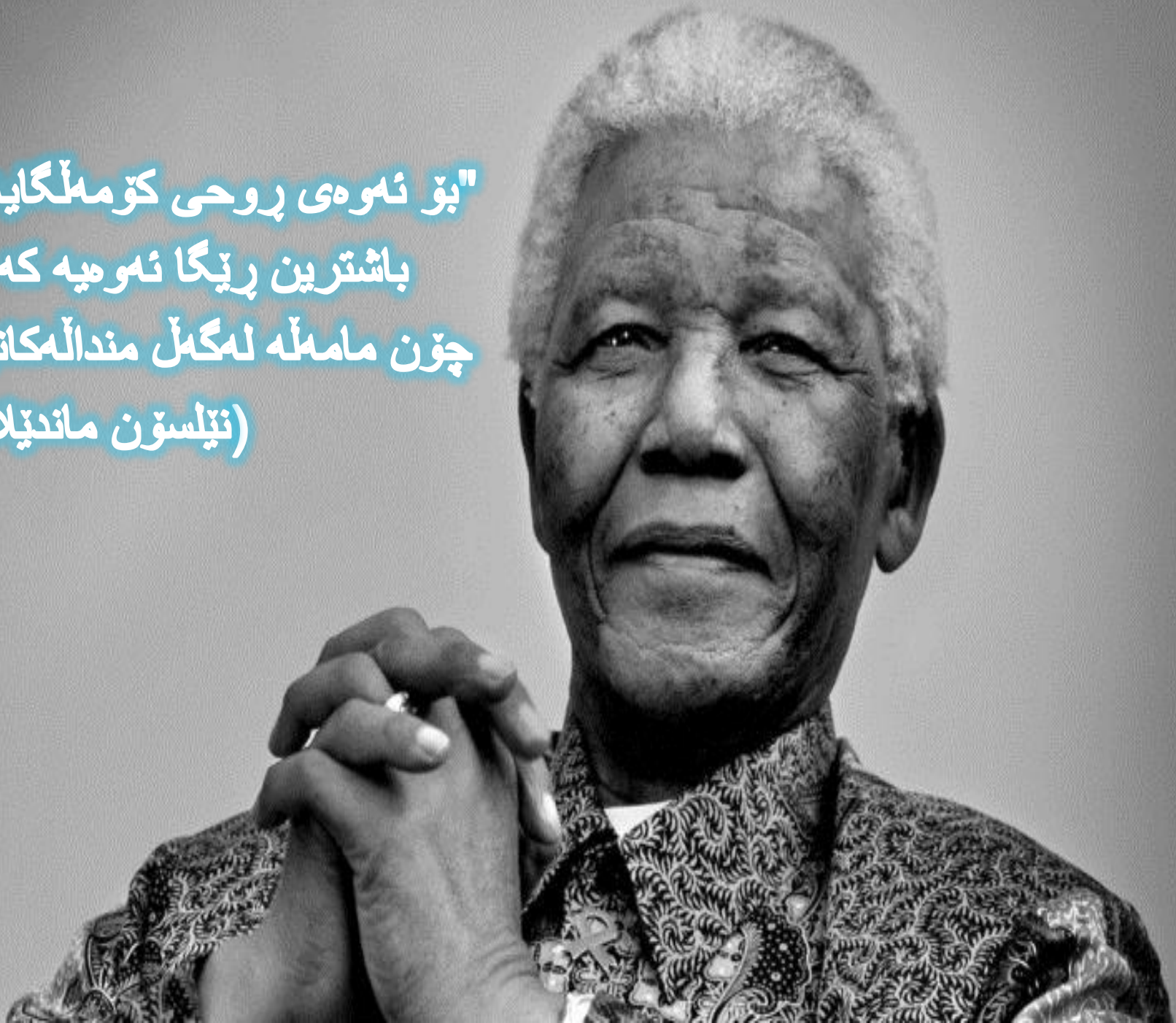

۹- **سهرنج له یاری کردنی مندالکهکته بده:-** سهرنج بده که ئایا مندالکهکته چون یاری دهکات وه چ جوره کهرستهیهک بهردهوام بهکاردههینیتتهوه بو یاری کردن یان ئایا به زوری چ رهنگیک بهکار دههینیت بونمونه لهکاتی وینهکیشاندا بزانه مندالکهکته چ رهنگیک زور دووباره دهکاتهوه و بهکاری دههینی یاخود بوچی بیشتر زهردی بهکارهیناو ئهمجاره سووری بهکارهینا پرسیاری ههموو ئهمانهی لیبهکه بو ورژاندنی میشکی و بیرکردنهوه و وهلامدانهوه.

۱۰- **ههولبده بهژداری پیبکه به راست و به ههله:-** لهوانهیه زوریکی پینان واییت که کاریگری نیه بهلام شتیکی زور باش و سادهیه لیردها ههموو نهوهی که پیویسته پیی بلین که راسته یان ههله له ریگیای درووست کردنی باروودوخیکی بونمونه نهوه شتیکی باشه مهلهکردن لهناو ئاو بهتاییهت له کاتی باران و ههورهبروسکهدا ئهم دهستهواژهیه واله مندالکهکته دهکات رابمینی و بیربکاتهوه و رهخنه بگری سهارهت بهو باروودوخیکی که بومان درووست کردوووه وه دهچیتته ناو واقیعهکه که ئایا نهوه راسته یان نا وه ریگه بده مندالکهکته رای خوئی بلایت که ئایا نهو شته راسته یان ههله وه نهوه روون بکاتهوه که بوچی پیی وایه راسته یان ههله وه له کوتایشدا پیی بوتری که ئایه مندالکهکته راست بووه یان نا.

"بۆ ئوهی روحی کۆمهڵگایهک بناسین
باشترین ڕیگا ئهوهیه که بزانی
چۆن مامهله لهگهڵ منداڵهکانیان دهکهن"
(نیلسون ماندیلا)

لهكۆتاييدا.....

ئەم ناملىكە بچوكە پېشكەشە بە بەشى باخچەى ساوايان لە زانكۆى راپەرىن.

وہ ھەموو ئەو دايك و باوك و مامۆستا و پەروەردەكارانەى لە خەمى
پەروەردەکردن و دروستکردنى نەوہیەكى ھۆشيار و تەندروستدان.